

Kvalitetsrapport 2021

Östermalms kommunala förskolor

Kvalitetsrapportens innehåll 2022

- Kvalitetsarbetets genomförande
- Kvalitetsarbetet 2021
- Covid-19-pandemin
- Nyckeltal
- Styrning och finansiering
- Ledarskap och aktivt medarbetarskap
- Förskoleundersökningen
- Stadens webbaserade kvalitetsindikator
-
- Stadsdelsgemensamma utvecklingsområden 2020
- Östermalms Pedagogiska ställningstaganden i handling
- Förskolans läroplan
- Förskoleanalys 2021
- Framgångsområden
- Utvecklingsområden
- Prioriterade lokala utvecklingsområden
- Stadsdelsgemensamt utvecklingsområde

Omsorg, utveckling och lärande

- En tänkvärd iakttagelse när det gäller analysen av läroplansområdet är att **omsorgen endast lyfts i samband med inskolningar**. Förskolans utbildning ska enligt läroplanen präglas av omsorg om barnens välbefinnande och trygghet. Genom omsorgen skapas trygghet som underlättar för barnen att utvecklas och lära. Omsorgen är således viktig för undervisningen, men den har också ett egenvärde.
- **Omsorgen är dock i högsta grad närvarande som ett förhållningssätt i förskolorna**. Det framkommer i hur det konkreta arbetet med barnen beskrivs: att de ska känna sig trygga, bli sedda och lyssnade till, omges av fasta rutiner, må bra, vara delaktiga och ha inflytande.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Samtliga förskoleområdena bedömer att de delvis uppfyller läroplanens mål.
- Avgörande för bedömningen av den delvisa måluppfyllelsen är att en **dokumenterad uppföljning av barnens individuella lärande och utveckling ännu inte sker fullt ut i alla arbetslag**. Under 2022 kommer ett stadsdelsövergripande utvecklingsarbete kring införandet av individuella lärloggar att genomföras.

Köken

- Under året har också kökens betydelse i det pedagogiska arbetet lyfts fram. Utgångspunkten är *Riktlinjer för kost, måltider och fysisk aktivitet*. Kökens medarbetare ska bland annat bidra till förskolornas kvalitet och likvärdighet i den mat och de måltider som serveras. En utveckling mot på sikt stadsdelsgemensamma menyer har därför inletts.

Bibass

- Uppdragen kring de yngsta barnen fortsätter att öka. Många barn har fått en diagnos innan de börjar förskolan, eller får den vid två års ålder. Fler barn har också behov av stöd i utifrån språkliga, kommunikativa och sociala behov. Därmed ökar utvecklingsbehovet av **tillgängliga lärmiljöer**, bland annat genom lekgrupper, språkutvecklande arbete och tydliggörande pedagogik. Detta är också ett stadsdelsgemensamt utvecklingsområde under 2022.
- I handledningen har avdelningsstödet specialpedagog mött engagerade pedagoger vars intresse och kompetens har förändrats och utvecklats påtagligt. Det finns dock pedagoger med höga krav på barn, vilket kan leda till överkrav och misslyckanden men också till att pedagogerna ser det som att problemen ligger hos det enskilda barnet. Överkrav leder till misslyckanden som i sin tur leder till tjat och tillsägelser som påverkar barnet negativt och kan inverka på självkänslan. **ABC för pedagoger** är ett viktigt verktyg för att motverka dessa processer.

Förskoleanalys

Förskoleanalysen är ett nytt inslag i Kvalitetsrapporten. Syftet med analysen är att utläsa eventuella **samband och/eller tendenser** – samt hur de kan **tolkas och förstås** i relation till det fortsatta arbetet för en hög kvalitet och likvärdighet för barnen i förskolorna. Följande parametrar användes 2021:

- Förskoleundersökningsresultat
- WKI-resultat
- Medarbetarundersökningsresultat
- Sjukfrånvaroutfall
- Personalomsättning
- Förekomst av personalärenden/samarbetssvårigheter
- Förekomst av IA-ärenden
- Synpunkter och klagomål
- Antal barn per medarbetare
- Andel förskollärare

Förskoleanalys 2021 forts...

- Rektorerens analyser bekräftar framför allt det som redan är känt: att synpunkter och klagomål främst kan härledas till personalomsättning, att låg sjukfrånvaro över tid och låg personalomsättning speglas i generellt sett högre resultat i förskoleundersökningen, att det finns ett tydligt samband mellan personalärenden, samarbetssvårigheter och personalomsättning.
- Det går också att urskilja ett samband mellan medarbetarenkäten och förskoleundersökningen, där såväl goda som sämre resultat ofta följs åt. Kompetens, engagemang och kunskap kring det egna uppdraget på individnivå bidrar till tydliga, positiva resultat på förskolenivå. Ett högt engagemang i uppdraget ser också ut att korrelera med goda resultat i ledarskapsrapporterna. Här är det sannolikt en positiv växelverkan mellan medarbetare och närmsta chef som bidrar till sambandet.
- Framgångsfaktorer som nämns är pedagogernas pedagogiska och didaktiska kompetens men även deras förmåga att kommunicera, organisera sig och samarbeta med övriga medarbetare.

Assistenter?

- I förskoleområdena finns ett mycket stort behov av att staden öppnar upp för anställning av andra yrkesgrupper, exempelvis assistenter (jfr Göteborgs stad). Assistenterna skulle kunna avlasta både förskollärare och barnskötare vad gäller praktiska göromål utanför det pedagogiska uppdraget såsom disk, tvätt och städ, men också bidra till att täcka upp i schemat. På så vis skulle pedagogernas tid tillsammans med barnen öka.

En svårfångad diskrimineringsgrund

- Arbetet med planerna har bidragit till systematik i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. I det främjande arbetet visar uppföljningen att en diskrimineringsgrund är svårare än andra att hitta arbetssätt kring – **Religion och trosuppfattning**.
- Enligt läroplanen ska förskolan överföra och utveckla ett kulturarv som handlar om värden, traditioner, historia, språk och kunskap. I traditionerna ingår även religion. Läroplanen ger dock ingen vägledning om vad som ska förmedlas när det gäller traditioner och religion. Här behöver förskolan i allmänhet bearbeta hur frågor om religion och trosuppfattning ur barnens perspektiv kan hanteras såväl respektfullt som fördomsfritt.

Framgångsområden 2021

Framgångsområden är viktiga att identifiera och analysera för den fortsatta kvalitetsutvecklingen. Årets framgångsområden är olika och speglar förskoleområdenas aktuella behov av utveckling. I likhet med förra årets Kvalitetsrapport berör områdena allt från det organisatoriska ramverket till det praktiska arbetet med barnen. Syftet är dock detsamma – det som görs och utförs ska komma barnen till godo:

- **Område:** Struktur, kontinuitet och arbetslagens sammansättning. **Utfall:** Har skapat lugn miljö och harmoni.
- **Område:** Ledningens avstämning med platssamordnare varje vecka. **Utfall:** Har säkerställt undervisning och utbildning.
- **Område:** Arbetslagens utveckling av sina reflektionstillfällen. **Utfall:** Har bidragit med arbetssätt som stöttat och utmanat barnen i lärandet.
- **Område:** Projektet ”Planetskötare – Barns relation och utfors-kande av sin omvärld utifrån ett hållbarhetsperspektiv och ekologisk helhet”. **Utfall:** Relationsskapande och empati mellan barnen och till naturen.

Stadsdelsgemensamt utvecklingsområde 2022

- I förra årets Kvalitetsrapport föreslog samtliga rektorer **lärmiljöerna** som ett stadsdelsgemensamt utvecklingsområde. Det har också varit ett utvecklingsområde under året, men som på grund av pandemin skjutits fram till 2022.
- Även i år är rektorerna överens om ett gemensamt utvecklingsområde: **Undervisningen kopplad till barns individuella lärande och utveckling.**

Förändringar 2022

Inför 2022 års utformning av Kvalitetsrapporten föreslås följande innehåll (inom parentes är rubrikerna i 2021 års upplaga):

- Kvalitetsarbetet 2022
- Förskolans läroplan (*måluppnåelsevärdering, samt enbart avvikelseanalyser*)
- **Förskoleanalys**
- Uppföljning stadsdelsgemensamma utvecklingsområden
- Framgångsområden
- Utvecklingsområden

Förändringar 2022

- Kvalitetsrapportens främsta syfte är att utgöra underlag för beslut om kommande års utvecklingsområden, som skrivs in i verksamhetsplanen, VP.
- Hittills har dock Kvalitetsrapporten (och den tidigare Kvalitetsredovisningen) sammanställts **efter** VP. Detta behöver ändras så att Kvalitetsrapporten istället färdigställs under oktober, **inför** VP-skrivandet. Det innebär samtidigt att innehållet i Kvalitetsrapporten, som det ser ut idag, måste skalas ner. Det stämmer dock väl överens med utgångspunkten att Kvalitetsrapporten årligen ska behovsanpassas.

Förändringar 2022

- Sedan ett par år tillbaka sammanställer avdelningsstödet en rapport om årets verksamhetsstöd och specialpedagogiska handledning. Rapportens resultat ligger sedan till grund för avdelningsstödet utveckling av det specialpedagogiska stödet till förskoleområdena. I Kvalitetsrapporten presenteras delar av rapportresultaten, som är klara i början av januari. Tidigareläggandet av Kvalitetsrapportens färdigställande medför att viktig rapportering om Östermalms kommunala förskolors arbete med barn i behov av särskilt stöd inte synliggörs. **Därför föreslås att avdelningsstödet specialpedagogiska rapport istället biläggs verksamhetsberättelsen.**

Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025

- Alias Fleråringen!

Varför en fleråring?

- Stadsdelsnämnden ska lämna ett underlag till kommunstyrelsen inför den centrala budgetberedningen.
- Underlaget, som utgår från stadens övergripande inriktningsmål, ska lyfta strategiskt viktiga utvecklingsområden och utmaningar som berör kärnverksamheten.
- I underlaget redovisar förvaltningen strategiska och prioriterade frågor för de kommande tre åren.
- Utgångspunkter för underlaget är befolkningsutvecklingen, analyser av kommande arbete för att uppnå kommunfullmäktiges mål, omvärldsfaktorer och större förändringar jämfört med gällande plan.

Omvärldsfaktorer, demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

- BER
- Undervisningens kvalitet
- Barnskötare
- Assistenten
- Skolplattformen
- Lagrådsremissen *Fler barn i förskolan*

Utveckling och prioriteringar

- Effektiv lokalanvändning
- Bedömning av undervisningens kvalitet
- Uppsökande verksamhet
- Nytt systemstöd för förskolan